

Valtioneuvoston päätös Viaatti GridCo Oy:n hakemukseen saada kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29 päivänä heinäkuuta 1977 annetussa laissa (603/1977, jäljempänä lunastuslaki) tarkoitettu lunastuslupa ja ennakkohaltuunottolupa (Seinäjoki–Niinistöneva).

Annettu Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2022

Viaatti GridCo Oy (jäljempänä hakija) on pyytänyt lupaa saada lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 2 x 110 kV sähkönsiirtojohtoa ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Kurikan ja Seinäjoen kaupungeissa sekä Ilmajoen kunnassa.

Lunastus alkaa Seinäjoen kaupungissa sijaitsevalta kiinteistöltä Seinäjoen muuntoasema 743-401-58-5 ja päättyy Kurikan kaupungissa sijaitsevalle kiinteistölle Liuhtari 301-402-3-209. Johdon pituus on noin 40 kilometriä.

Hanke oli aiemmin Caruna Oy:n omistama. Hanke siirtyi 3.5.2021 Valfin SAS:n omistukseen ja hakijan suunnittelun alaiseksi. Hakija toimii uusien rakennettavien Kalistannevan ja Matkussaaren tuulivoimapuistojen suunnittelijana sekä suunnittelee myös tuulipuistoihin liittyvää uutta 2 x 110 kV sähkönsiirtoyhteyttä.

Uusi 2 x 110 kV voimajohtoyhteys mahdollistaa rakennettavien Kalistannevan ja Matkussaaren tuulivoimapuistojen tuottaman uusiutuvan energian liittämisen Suomen päävoimansiirtoverkkoon, ja siitä kuluttajille jaettavaksi. Hanke tulee edesauttamaan Suomen kansallisia energia- ja ilmastostrategian tavoitteita lisätä uusiutuvan energian käyttöä yli 50 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

Tuulivoimapuistojen turbiinien arvioitu määrä yhteensä on 57 kpl ja teho 6 MW/turbiinisyksikkö. Tuulivoimapuistojen liittäminen paikalliseen jakeluverkkoon ei ole mahdollista niiden suuren tehon vuoksi, joten tuotetun energian siirtäminen päävoimansiirtoverkkoon edellyttää uuden liittymisjohdon rakentamista. Lähin mahdollinen liittymispiste on kantaverkon Seinäjoen sähköasema.

Välillä Seinäjoki–Kasarinloukko (5,8 km) voimalinja sijoitetaan Fingrid Oyj:n olemassa olevan 400+110 kV voimajohdon viereen. Kasarinloukko–Niinistönneva välille perustetaan uusi johtoaukeama metsä- ja pelto-alueille. Voimajohdon pylväsrakenteina käytetään noin 20 metriä korkeita ja pääosin harustettuja teräsputkipylväsrakenteita. Johdon rakentaminen omana alueenaan edellyttää noin 50 metriä leveän johtoalueen sisältäen 10+10 metriä leveät reunavyöhykkeet. Olemassa olevan Fingrid Oyj:n voimajohdon yhteydessä maankäyttötarve on pienempi. Johtoaluetta, joka tällä hetkellä on 56 m, levennetään 89 metriin. Lisämaan tarve on 33 metriä, joka sisältää 10 metrin reunavyöhykkeen.

Energiavirasto on myöntänyt johdolle hankeluvan 23.3.2021.

Alkuperäisen suunnitelman mukaisesta voimajohtohankkeesta Seinäjoki–Kasarinloukko–Niinistönneva–Jurva on suoritettu ympäristövaikutusten arviointimenettely vuosina 2016–2017. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut YVA-selostuksesta yhteysviranomaisen lausunnon 29.1.2018. Lausunnossa reittivaihtoehtojen on todettu olevan toteuttamiskelpoisia. YVA-menettelyn jälkeen johdon reittiä muutettiin vaikutusten lieventämiseksi 6,5 kilometrin matkalla. Tästä uudesta reitistä on tehty 5.10.2018 päivätty ympäristöselvitys. Huhti-toukokuussa 2022 reitillä on tehty vielä eräitä täydentäviä ympäristökartoituksia. Ympäristöselvitykset on otettu huomioon voimajohdon suunnittelussa ja tullaan huomioimaan myös rakentamisessa.

Pyydetty lausunnot

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on todennut, että voimajohto sijoittuu kansallisesti ja maakunnallisesti arvokkaalle Alajoen lintuohjelma-alueelle. YVA-yhteysviranomaisen lausunnossa todettiin, että voimajohdon yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon Alajoen alueen merkittävyys muuttolinnuston levähdysalueena ja suunnittelussa on otettava huomioon arviointiselostuksessa lintujen törmäysriskin ehkäisemiseksi esitetyt toimenpiteet, kuten käytettävä pylväsrakenne, johtimien merkitsemiset ja niiden korkeudet suhteessa ympärillä oleviin johtimiin. Hakemusasiakirjoista ei käy ilmi, miten yhteysviranomaisen lausunto ja ohjeistus on otettu huomioon pylväiden sijoittelussa ja/tai rakentamisen suunnittelussa. Alajoen arvokkaalla linnustoalueella linja tulee merkitä koko matkalta huomiopalloin törmäysten vähentämiseksi.

Johtoreitti saattaa heikentää Loukasmäen lähteen luonnonalaisuutta johtoaukan sijoituessa ainoastaan noin 15–20

metrin etäisyydelle lähteen ympäristöstä. Heikentäviä vaikutuksia aiheutuu todennäköisesti Varvenkylän monimuotoisuuden kannalta arvokkaalle rämealueelle. Pylvässijaintisuunnitelman mukaan itse rämealueelle ei sijoittuisi pylvästä, mutta johtoalue yltäisi suoalueen laitaan kaakkoiskulmasta. Metsälakikohteiden, arvokkaiden luontotyyppien sekä liito-oravan kannalta aiempi vaihtoehto VE1 vaikuttaa soveliaimmalta reittivaihtoehdolta. Peltoluhdan yksityisen suojelualueen sijainti on vahinkojen välttämiseksi syytä tiedostaa, sillä voimajohtoalue kulkee suhteellisen lähellä luonnonsuojelualueen rajaa. Alueet, joissa on havaittu liito-oravapotentialiaa, tulee tarkistaa mahdollisten pesäpuiden ja kulkuyhteyksien varalta.

Jatkosuunnittelussa tulee huomioida voimajohtopylväiden tai niihin liittyvien rakenteiden sijoittelussa maantien suoja- tai näkemäalueet, joille ei tule sijoittaa voimajohdon rakenteita. Mikäli voimajohtojen linjausten varrelle sattuu tiedossa olevia tienparannustöitä, joissa esimerkiksi tietä siirretään tai levennetään, on tämä huomioitava johtojen ja rakenteiden sijaintipaikkaa valittaessa.

Etelä-Pohjanmaan liitto on todennut, että voimajohtohanke ei ole ristiriidassa maakuntakaavan merkintöjen kanssa. Liitto on esittänyt, että lunastuspäätöksessä huomioitaisiin mahdollisuus voimalinjaan toiminnallisesti liittyvän valokuidun hyödyntämiseen kaupallisten valokuituyhteyksien tarjoamiseen.

Kurikan kaupunki on pitänyt voimajohtohanketta tarpeellisena ja hyvin perusteltuna. Kaupungilla ei ole ollut huomauttamista uuden linjauksen mukaisen johdon sijoituksesta. Kaupunki on edellyttänyt vapaasti seisovia pylväitä peltoaukioilla.

Seinäjoen kaupunki on todennut, että uuden voimajohdon sijoittuminen nykyisen 400 kV voimajohdon viereen on aiemman kaupungin lausunnon mukaisesti edelleen maise- mallisesti haitattomin vaihtoehto Ilmajoen Alajoen alueella. Kaupunki on pitänyt tärkeänä, että voimajohtojen sijoittelussa otetaan huomioon käynnissä oleva kantatien 67 YVA-menettely ja yleissuunnittelu.

Ilmajoen kunta on vastustanut hakemusta ja edellyttänyt linjan sijoittamista kunnan pohjoisosiin. Kunta on hylännyt kaavasuunnittelussa alkuperäisessä suunnitelmassa olleet Ilmajoelle sijoitettavat tuulivoimapuistot. Nykyisestä linjauksesta aiheutuu haittavaikutuksia erityisesti maatalou- teen. Uuden linjan sijoittamisella kunnan pohjoisosiin saa- vutettaisiin myös paremmin kaksi suurta suunnitteilla ole- vaa tuulivoimapuistoa (Rajavuori, Laihia ja Kattiharju, Iso-

kyrö). Kunta on edellyttänyt lunastusluvan ehtona, että kunnan alueella peltoalueilla käytetään vapaasti seisovia haruksettomia peltopylväitä linjausvaihtoehdoista riippumatta.

Seinäjoen museot on todennut, että uuden voimajohtoreitin rakentuminen arvokkaaseen kulttuuriympäristöön heikentää alueen maisemallisia arvoja, mutta valittu reitti on vaihtoehdoista kuitenkin arvojen säilymisen kannalta paras.

Maanomistajien kannanotot

Hanke kohdistuu 302 kiinteistön alueeseen. Kyseisten kiinteistöjen omistajille ja käyttöoikeuden haltijoille on varattu tilaisuus antaa lausuntonsa hakemuksesta siten kuin lunastuslain 9 §:n 4 momentissa säädetään.

██████████ on todennut, että voimajohdon rakentaminen suunniteltuun paikkaan vaikeuttaisi huomattavasti tiellä 301-402-6-240 sijaitsevan louhoksen toimintaa.

██████████ on todennut, että hankkeessa pitäisi selvittää muita liittymispisteitä valtakunnan verkkoon ja siten muita reittivaihtoehtoja. Ympäristövaikutuksia ei ole selvitetty riittävästi. Jos lunastuslupa myönnetään, muuntoasema olisi rakennettava Jurvantien ja Kotasaarentien risteyksen tasalle alueen itäreunaan.

██████████ on vastustanut lunastusmenettelyä ja ilmoittanut haluavansa myydä tai vuokrata maa-alueen vapaaehtoisesti. Hankkeen tavoitteena on tuottaa taloudellista etua ja voittoa eikä se ole lunastuslain tarkoittamalla tavalla yleisen tarpeen vaatima. Maakaapeli olisi hankkeen toteuttamisessa teknisesti toimiva ja haitoiltaan vähäisempi.

██████████ on todennut, että suunnitellulle voimalinjalle ei tule myöntää lunastuslupaa. Voimajohtolinjan rakentamiselle esitetyjen suunnitelmien mukaan ei ole enää asiallista perustetta, kun Ilmajoen kunta on hylännyt Oksivuoren tuulivoimahankkeen. Uusi Seinäjoen Ooperin tuulivoimahanke suunnitellun johtolinjan luoteispohjoispuolella on käynnistymässä maakuntakaavan pohjalta ja se tulisi ottaa huomioon voimajohdon tarvetta arvioitaessa.

██████████ ovat todenneet, että Ilmajoen tuulivoima-alueita on vastustettu, eikä niitä ole kuntaan tulossa. Kuitenkin linjaus menee pääasiassa Ilmajoella halki metsien ja peltujen. Voimajohtolinjaus menee myös arvokkaan perinnemaiseman Alajoen halki Seinäjoelle. Linjaus ei ole tarkoituksenmukainen ja se on tarpeettoman pitkä. Jos Ooperista suunnitellaan myös linjaa, niin se täytyy ottaa huomioon jo tässä vaiheessa. Lunastuslupaa ei tule myöntää.

██████████ on esittänyt, että kaikki alueella olevat hankkeet koottaisiin yhteen ja sähkönsiirto toteutettaisiin maakaapelilla.

██████████ ovat vaatineet, että sähkölinjalle valitaan toinen reitti. Nykyinen reitti halkoo Oksivuoren alapuolta, jossa on useita vedenot-topisteitä, jotka voivat saastua linjaa rakentaessa ja myös sen jälkeen.

██████████ on vastustanut hakemusta. Perinnemaisema Könnullä kärsii, metsätaloudelle aiheutuu merkittäviä tappioita ja maatalous vaikeutuu. Lisäksi rakennusvaiheessa aiheutuu melua, pölyä ja liikennehaittaa.

██████████ ovat vaatineet, että peltoalueilla pitää käyttää ainoastaan vapaasti seisovia peltopylväitä. Voimajohdon suunnittelu on tehtävä Ilmajoen kunnan alueella uudelleen ja arvioitava muuttuneen tilanteen seuraukset suhteessa haittoihin.

Hakijan vastine

Hakija on todennut Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnosta, että Lintujen törmäysriskin ehkäisemiseksi esitetyt toimenpiteet on otettu huomioon. Voimajohto on suunniteltu käyttäen harustettuja pylväitä, jotka on ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ja yhteysviranomaisen lausunnossa arvioitu linnustovaikutukseltaan pienemmiksi. Voimajohto kulkee Alajoen peltoalueella lähes samassa tasossa kuin viereisen Seinäjoki–Höysälä 110 kV voimajohdon johtimet, joten uusi voimajohto ei olennaisesti lisää lintujen törmäysriskiä. Linja tullaan merkitsemään huomiopalloilla Alajoen arvokkaalla linnustoalueella.

Maastossa on tehty täydentäviä luontoselvityksiä keväällä 2022. Selvityksissä todettiin, että lähteen ja suunnitellun voimajohdon välissä oli toteutettu päätehakkuu. Raportissa todetaan Loukasmäen lähteen osalta, että toteutetun hakkuun seurauksena voimajohdon rakentaminen suunnitellulle reitille ei muuta nykytilannetta eikä siten heikentäisi lähteen nykyistä tilaa. Varvenkylän rämeen kaakkoiskulmaan ulottuu vain johtoalueen 10 metriä leveä reunavyöhyke, jolla puusto on rajattava 10–18 metriin. Maastossa tehtyjen havaintojen ja arvion mukaan rämeellä kasvavat kitukasvuiset männyt jäävät jo luonnostaan alle tämän korkeuden, joten rämeen puustoon ei tarvitse kajota. Pylvässi-joittelussa kohde on huomioitu. Vaihtoehdon VE2 vaikutukset peltoviljelyyn, maisemaan ja kulttuuriperintöön on arvioitu pienemmiksi kuin reitissä VE1. YVA-menettelyn

yhteydessä ELY-keskuksen alueidenkäyttö, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri sekä Etelä-Pohjanmaan liitto pitivät vaihtoehtoa VE2 jonkin verran parempana. Myös yksityishenkilöiden mielipiteissä vaihtoehtoa VE2 pidettiin parempana. Voimajohdon reunavyöhykkeen ja Peltoluhdan luonnonsuojelualueen välinen etäisyys on noin 30 metriä ja lyhyimmilläänkin 22 metriä. Voimajohdon rakentamisella ei ole vaikutusta luonnonsuojelualueeseen. Alue otetaan huomioon voimajohtoa rakennettaessa.

Liito-oravan papanoita ja mahdollisia pesäpuita havaittiin kahdella selvitysalueella. Toisesta alueesta raportissa todettiin, että voimajohtoalueelle ei ole jäämässä liito-oravan kannalta merkityksellistä elinympäristöä, eikä voimajohtoalueen raivaamiseen ole tarpeen asettaa erityisiä ohjeita. Vastaavasti toisen alueen osalta raportissa todettiin, että voimajohtoalueen reunavyöhykkeet suositellaan jätettävän puustoisiksi siinä määrin kuin mahdollista, jotta vaikutus liito-oravan mahdolliseen siirtymiseen hakkuuaukon molemmiin puolin häiriintyisi mahdollisimman vähän. Selvityksen perusteella voimajohdon rakentaminen hakemuksen mukaisella tavalla ei hävitä tai heikennä liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja luonnonsuojelulain kieltämällä tavalla. Mahdollisten liito-oravaan kohdistuvien vaikutusten edelleen vähentämiseksi hakija jättää Kasarinloukon selvitysalueen 1 mahdollisten liito-oravan reviirien kohdalla reunavyöhykkeen hakkaamatta kokonaan ja sitoutuu poistamaan puustoa ainoastaan siltä osin kuin puiden korkeus ylittää johtoaluekuvissa esitetyn turvallisuusrajan. Lisäksi lunastustoimituksessa voidaan selvittää lunastuslain 21 §:n mukaisesti, voidaanko reittiä siirtää Kasarinloukon selvitysalueella 10–15 metriä pohjoisemmaksi Hakijan käsityksen mukaan tälle ei ole estettä.

Hakija on viitannut Kurikan kaupungin lausunnon osalta jäljempänä Ilmajoen kunnan lausunnosta antamassaan vastineessa peltopylväistä sanottuun.

Hakija on todennut Seinäjoen kaupungin lausunnosta, että ELY-keskuksen tiehankkeen hankevastaavia on informoitu voimajohtohankkeesta ja kummankin hankkeen jatkosuunnittelussa huomioidaan vaikutukset toiseen hankkeeseen.

Hakija on todennut Ilmajoen kunnan lausunnosta, että johtohankkeen tarkoituksena ei ole ollut missään vaiheessa mahdollistaa Ilmajoen kunnan alueelle suunniteltujen tuulivoimahankkeiden sähköliityntöjä, vaan perimmäisenä tarkoituksena on ollut mahdollistaa Kalistannevan ja Matkussaaren tuulivoimahankkeiden sähköliityntä. Lunastuslupahakemuksen mukaisen voimajohdon tarkoitus poikkeaa Caruna Oy:n aiemmin suunnitteleman voimajohdon tarkoituk-

sesta siinä mielessä, että Caruna Oy:n voimajohtosuunnitelmaan liittyi myös Niinistönneva–Jurva välisen yhteyden rakentaminen. Hakija ei hae lupaa Niinistönnevan ja Jurvan väliselle voimajohdolle. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutuksia reittisuunnitteluun Ilmajoen kunnan alueella Niinistönnevan ja Seinäjoen välillä.

Ilmajoen kunnan alueella on aiemmin ollut esisuunnitteluvaiheessa useita tuulivoimahankkeita. Voimajohdon reittiä suunniteltaessa on muun muassa YVA-menettelyn yhteydessä todettu, että ei ole mahdollista arvioida tarkasti, mitkä hankkeet liittyisivät nyt kyseessä olevaan voimajohtoon. Jos Ilmajoen kunnan hankkeita olisi toteutettu tai jos niitä vielä tulevaisuudessa alettaisiin arvioida uudelleen, niin mahdollista liittymistä nyt kyseessä olevaan voimajohtoon tarkasteltaisiin tapauskohtaisesti. Ilmajoen kunnan alueen tuulivoimahankkeilla ei ole ollut suoraa vaikutusta nyt kyseessä olevan voimajohdon reittiin, eivätkä näitä hankkeita suunnitelleet yhtiöt ole olleet mukana voimajohdon suunnittelussa samalla tavoin kuin Kalistannevan ja Matkussaa-ren hankkeiden suunnittelusta vastanneet yhtiöt. Niinistönnevan ja Seinäjoen sähköaseman välinen reitti on arvioitu toteuttamiskelpoisimmaksi ottaen huomioon monet ympäristölliset, taloudelliset ja sosiaaliset näkökohdat. Voimajohdon tarpeellisuus ja reitin toteuttamiskelpoisuus eivät ole muuttuneet, vaikka Ilmajoen kunnan näkemyksen mukaan Ilmajoen kunnalla ei ole tarvetta tuulivoiman liityntäjohtoihin.

Voimajohtolinjauksen suunnittelun pohjana on ollut hyödyntää Niinistönnevan sähköaseman lähellä Kurikka–Jurva maantien linjausta noin 6,5 kilometrin matkalla sekä Seinäjoen sähköaseman suunnassa olemassa olevaa sähkölinjaa Alajoen alueella noin 5 kilometrin matkalla. Näiden välillä johtoreitti on lyhin mahdollinen huomioiden vaikutusarvioinneissa tunnistetut rajoitteet. Lyhimmästä reitistä on poikettu muun muassa sen vuoksi, että näin voitiin välttää peltoalueita ja ottaa paremmin huomioon Ilmajoen kunnan alueen maanomistajien mielipiteet. Lausunnosta ei täysin ilmene, millainen voisi olla Ilmajoen kunnan pohjoisosiin sijoittuva reitti. Nähtävästi ajatuksena on, että voimajohtoreitti kiertäisi Kalistannevan kaava-alueen länsipuolelta ja kulkisi sen jälkeen itään Ilmajoen kunnan pohjoisosissa Pässilänvuoren ja Sikavuoren pohjoispuolelta. Reitti olisi vastoin Kalistannevan lainvoimaista tuulivoimaosayleiskaavaa, jossa uusi voimajohto on merkitty lähtemään Niinistönnevan sähköasemalta suoraan itään. Hakijan näkemyksen mukaan pohjoisen voimajohtoreitti ei olisi lyhyempi kuin hakemuksen mukainen voimajohtoreitti. Ilmajoen kunnan pohjoisosissa metsäpinta-alan menetys ja vaikutukset biodiversiteettiin olisivat selvästi nyt valittua reittiä suuremmat. Pohjoisosan reittisuunnittelussa pitäisi ottaa

huomioon Ilmajoen pohjoisosien suuret korkeuserot sekä alueella olevat Natura-alueet ja maisema-alueet.

Rajavuoren tuulivoimapuiston YVA:ssa ainoa verkkoliityntäsuunta on pohjoiseen, joten ainakaan sen osalta liittytäpiste ei liene Fingridin Seinäjoen Rintalan muuntoasema. Kattiharjun tuulivoimapuiston verkkoliityntä toteutettaneen YVA:ssa esitetyn suunnitelman mukaisesti nykyisen Seinäjoki–Laihia voimajohdon koillispuolella.

Harukselliset pylväät ovat yleisesti käytössä Suomessa 110 kV ja 400 kV sähkölinjoissa myös peltoalueilla. Tässä tapauksessa ei ole erityisiä syitä käyttää vapaasti seisovia pylväitä. Harustettujen pylväiden etuna on niiden kevyempi rakenne, nopeampi rakentaminen ja kustannustehokkuus. Vapaasti seisovien pylväiden rakenne on painavampi ja niiden pystyttäminen edellyttää suurempia ja painavampia nostureita ja työkoneita, mikä usein tiivistää pellon maa-ainesta ja aiheuttaa sitä kautta ongelmia viljelylle. Useimmissa vapaasti seisovissa pylväissä johtimet ovat pylväässä päällekkäin, mikä aiheuttaisi suurempia maisema- ja linnustovaikutuksia. Pisin viljelysalueille sijoittuva johdon osa on Seinäjoen ja Kasarinloukon väli, jossa suunniteltu johto sijoittuu Fingridin 400 + 110 kV voimajohdon viereen. Tällä alueella Fingridin voimajohto on toteutettu harustetuilla pylväillä, jolloin vapaasti seisova pylväs poikkeaisi tästä ja aiheuttaisi levottomuutta maisemakuvassa, mikä on todettu maisemavaikutusten arvioinneissa. Hakija on sitoutunut maksamaan peltoalueilla tavanomaista käypää hintaa korkeamman korvauksen maanomistajille.

Hakija on todennut [REDACTED] lausunnosta, että louhosalue on otettu huomioon voimajohdon suunnittelussa. Voimajohtoreitti kulkee louhosalueen pohjoiskulman yli, mutta voimajohtopylväitä ei sijoiteta louhoksen lupa-alueelle. Suurin osa louhoksesta on sellaista, johon voimajohdolla ei ole vaikutusta, mutta alueen pohjoisosan louhinnassa voimajohto tulee ottaa huomioon. Hakija on keskustellut lausunnon antajan kanssa mahdollisuuksista louhia alueen pohjoinen osa ennen voimajohdon rakentamista, jolloin koko alueen hyödyntämiselle ei olisi esteitä. Jos voimajohto tulee estämään kalliokiviainesten ottoa, se otetaan huomioon lunastustoimituksessa maksettavissa korvauksissa.

Hakija on todennut [REDACTED] lausunnosta, että Carunan 110 kV linjassa Norinkylän muuntoasemalle ei ole kapasiteettia liittymiseen. Caruna on voimajohdon esiselvitysvaiheessa sulkenut tämän vaihtoehdon pois teknistaloudellisesti toimimattomana. Muuntoaseman paikka on määritetty Kalistannevan tuulivoimaosayleiskaavassa. Ympäris-

tövaikutusten arviointi ja hankkeen muiden vaikutusten arviointi on tehty asianmukaisesti. Lausunnossa ei ole esitetty sellaista, jolla perusteella lunastusluvan voisi jättää myöntämättä.

Hakija on todennut [REDACTED] lausunnosta, että kaikkien maanomistajien kanssa on pyritty pääsemään sopimukseen voimajohdon sijoittamisesta. Lunastusmenettely on normaali toimintatapa voimajohtojen osalta. Maakaapeli ei ole näin pitkässä ja kapasiteetiltaan suuressa voimajohdossa teknistaloudellisesti toimiva ratkaisu.

Hakija on todennut [REDACTED] lausunnosta, että hakemus ja reittisuunnittelu eivät ole perustuneet Oksivuoren tuulivoimahankkeeseen. Hyvin alkuvaiheessa olevia hankkeita, kuten Ooperin tuulivoimahanke, ei ole mahdollista ottaa yksityiskohtaisesti huomioon suunnittelussa.

Hakija on todennut [REDACTED] lausunnosta, että esisuunnitteluvaiheessa tutkittiin vaihtoehtoisia reittejä ja valittu reitti todettiin toteuttamiskelpoisimmaksi ottaen huomioon monet ympäristölliset, taloudelliset ja sosiaaliset näkökohdat.

Hakija on todennut [REDACTED] lausunnosta, että lausunnossa esille nostettuja seikkoja on käsitelty edellä muihin lausuntoihin annetuissa vastineissa.

Hakija on todennut [REDACTED] lausunnosta, että voimajohtolinjaus ei kulje Riihinevan pohjaveden muodostumisalueella. Voimajohdon reunavyöhykkeen reunasta on pohjaveden muodostumisalueen reunaan lähimmilläänkin noin 100 metriä ja kumpaanakin vedenottamoon yli 370 metriä.

Hakija on todennut [REDACTED] lausunnosta, että Könnin kulttuuriympäristö on otettu huomioon voimajohdon suunnittelussa jo aiempien selvitysten perusteella, mikä ilmenee muun muassa YVA-selostuksesta.

Hakija on viitannut [REDACTED] lausunnon osalta edellä Ilmajoen kunnan lausunnosta antamaansa vastineeseen.

Ilmajoen kunnan lausunto

Ilmajoen kunta on toimittanut lisälausunnon, jossa kunta on vastustanut hakemusta ja edellyttänyt linjasuunnittelun uudelleentarkistusta kunnan pohjoisosiin. Perusteena tälle ovat aiheutuvat haittavaikutukset nykyisen suunnitellun linjan alu-

eella, erityisesti maatalouteen, maisemaan ja kestävyysperiaatteisiin. Lisäksi linjan uudelleensijoittelua puoltavat myös kaavasuunnittelussa myöhemmin hylätyt tuulivoimavaihtoehdot, jotka vaikuttivat alkuperäiseen suunnitteluun. Kestävyystavotteet huomioiden, uuden linjan sijoittamisella kunnan pohjoisosiin saavutettaisiin tulevaisuutta ajatellen myös paremmin kolme suurta suunnitteilla olevaa tuulivoimapuistoa (Seinäjäki, Ooperin tuulivoimapuisto; Rajavuori; Laihia ja Kattiharju; Isokyrö). Tämän lisäksi Ilmajoen kunta edellyttää edelleen lunastusluvan ehtona, että varsinkin kunnan alueella peltoalueilla käytetään vapaasti seisovia haruksettomia pylviäitä.

Hakijan vastine

Hakija on todennut ottavansa kunnan lausunnon huomioon sekä sitoutuvansa minimoimaan ja kompensoimaan maanviljelykselle aiheutuvat haitat. Voimajohtoreitti hyödyntää mahdollisimman pitkälti olemassa olevia vanhoja voimajohtoja, tiealueita ja ihmisten muovaamia maa-alueita, ja maanviljelysalueet on pyritty mahdollisuuksien mukaan kiertämään. Niissä paikoissa, joissa peltoalueita ei voi välttää, voimajohtopylväät sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan palstojen väliin tai muuten mahdollisimman vähän maanviljelystä haittaaviin paikkoihin. Johtoalueen leveyttä on kavennettu tavanomaiseen johtoalueeseen verrattuna kuudella metrillä. Maanviljelyä ei estetä tai kielletä johtojen alapuolella. Kahden virtapiirin voimajohtoyhteyden sijoittaminen samoihin pylväisiin pienentää tarvittavaa maanviljelyskäytöstä poistuvaa pinta-alaa verrattuna kahteen erilliseen voimajohtoyhteyteen. Maanomistajan niin halutessa pylväiden ympärille asennetaan rikkakasvien leviämistä ehkäisevä kangas. Rakentaminen peltoalueella tehdään mahdollisimman pitkälle kasvukauden ulkopuolella, jolla pyritään välttämään mahdolliset vahingot. Rakentamisaikainen kulkeminen peltoalueella minimoidaan työskentelyn suunnittelulla ja urakoitsijaa ohjeistetaan tästä. Hakija sitoutuu maksamaan korvauksena voimajohdon vaatimasta käyttöoikeudesta vähintään 2 000 euroa jokaisesta peltoalueelle sijoittuvaa voimajohtopylvään paikkaa kohden. Tämä on noin kolminkertainen korvaus normaalisti lunastustoimituksessa maksettavaan korvaukseen verrattuna. Lisäksi hakija sitoutuu siihen, että maanviljelykselle aiheutuvat haitat minimoidaan ja kompensoidaan lunastustoimituksessa sekä voimajohdon rakentamisen aikana.

Pylvästyypin valinnassa on otettu huomioon, että haruksellisten pylväiden vaatima perustus on kevyempi ja työkonien maaperälle aiheuttama vahinko pienempi kuin vapaasti seisovilla pylväillä. Edelleen on otettu huomioon maisema- ja linustovaikutukset. ELY-keskus on 29.1.2018 antamassaan lausunnossa todennut, että harustettujen pylväiden vaikutus maisemaan ja muuttolinnustoon on arvioitu vähäisemmäksi.

Pylvästyypin valinta vastaa nykyistä tavanomaista käytäntöä voimajohtohankkeissa.

Ilmajoen kunnan pohjoisosien kautta kulkeva reittivaihtoehto on hylätty voimajohdon esisuunnittelun alkuvaiheessa. Voimajohto on täytynyt suunnitella Niinistönnevalta Kurikasta Fingridin määrittelemään liittymispisteeseen Seinäjoen sähköasemalle. Pohjoisosien kautta kiertäen voitaisiin mahdollisesti vähentää voimajohdon vaikutuksia maanviljelyksille, mutta luontovaikutukset ja kustannukset olisivat selvästi nyt suunniteltua voimajohtoa suurempia. Voimajohtoa on suunniteltu noin vuodesta 2015 alkaen, eivätkä Ilmajoen kunta tai muutkaan tahot ole esittäneet vaihtoehtoa ennen vuotta 2022 annetuissa lausunnoissa tai YVA-menettelyn yhteydessä.

Lausunnossa mainitut Seinäjoen, Laihian ja Isonkyrön alueen tuulivoimahankkeet ovat aikaisemmassa vaiheessa kuin Kallistannevan ja Matkussaaren tuulivoimahankkeet. Tämän hetken tiedon perusteella näillä tuulivoimapuistoilla on jo olemassa olevat liittymissuunnitelmat. Hakijan liittymisjohtoa ei voida käyttää apuna näiden tuulivoimapuistojen sähkönsiirrossa riippumatta siitä, mitä reittiä hakijan johto kulkee. Kallistannevan ja Matkussaaren tuulivoimalaitosten sähkönsiirtoa on tutkittu ja selvitetty vuodesta 2015 alkaen. Suunnittelua ei voida aloittaa alusta, vaikka lähialueille alettaisiin suunnitella uusia tuulivoimapuistoja.

Valtioneuvosto on käsitellyt hakemuksen ja todennut, että hanke on yleisen tarpeen vaatima ja että omaisuuden lunastus on tarpeen hankkeen toteuttamisessa sekä että johtosuunta on tarkoituksenmukainen.

Tämän vuoksi valtioneuvosto on harkinnut oikeaksi lunastuslain 4 §:n nojalla antaa Vi-aatti GridCo Oy:lle luvan hakemuksen ja siihen liitetyn kartan mukaisesti lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 2 x 110 kV sähkönsiirtojohtoa ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Kurikan ja Seinäjoen kaupungeissa sekä Ilmajoen kunnassa. Lunastus alkaa Seinäjoen kaupungissa sijaitsevalta kiinteistöltä Seinäjoen muuntoasema 743-401-58-5 ja päättyy Kurikan kaupungissa sijaitsevalle kiinteistölle Liuhtari 301-402-3-209. Johdon pituus on noin 40 kilometriä. Johtoaukean leveys on 30 metriä. Sen kummallekin puolelle lunastetaan 10 metriä leveät reunavyöhykkeet, joilla kasvavien puiden korkeus on rajoitettu siten, etteivät ne aiheuta vaaraa johdolle. Ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon johtoreitin valinnassa. Hakija on sitoutunut minimoimaan maanviljelykselle aiheutuvat haitat lunastustoimituksessa ja voimajohdon rakentamisen aikana.

Rautatieliikennekäytössä olevien rautatiekiinteistöjen alueilla johto rakennetaan siten, että rautatien käyttö turvataan. Sijoitettaessa ja pysytettäessä johtoa rautatiealueen yläpuolelle on noudatettava sähköturvallisuusmääräyksiä ilmajohdoista liikenneväylän läheisyydessä. Johdon rakenteesta ja sijainnista ei saa aiheutua vaaraa rautatieliikenteelle.

Johdon omistajalla on sähkön ja tiedon siirtämiseen tarpeellisten johtojen, pylväiden ja muiden laitteiden rakentamista, käyttöä, tarkastamista, kunnossapitoa, korjaamista ja uusimista varten oikeus:

- 1) pystyttää ja pitää johtoaukealla sähkönsiirtojohto pylväineen, johtoköysineen ja muine laitteineen sekä tiedonsiirtoon liittyvine laitteineen,
- 2) suorittaa tarpeellisia mittauksia johtoaukealla ja suorittaa maadoituksia, joista aiheutuvat työnaikaiset vahingot korvataan erikseen maanomistajille,
- 3) pitää johtoaukea vapaana puista, vesoista ja rautatiealuetta lukuun ottamatta muista esineistä, jotka saattavat vaikuttaa häiritsevästi johdon käyttöön ja kunnossapitoon,
- 4) poistaa johtoaukealta rautatiealuetta lukuun ottamatta rakennukset ja muut rakenteet, joiden paikoillaan pitämisestä tai sinne pystyttämisestä ei ole erikseen sovittu,
- 5) sopivalla tavalla merkitä johtoaukean rajat niin, että ne ovat helposti havaittavissa,
- 6) merkitä reunavyöhykkeellä sekä erityisestä syystä myös johtoalueen ulkopuolella kasvavat puut, jotka korkeutensa takia saattavat olla vaarallisia johdon säilymiselle, ja kaataa tällaiset puut, jollei metsänomistaja itse huolehdi niiden kaatamisesta. Johtoalueen ulkopuolella tapahtuvasta puiden kaatamisesta aiheutuva vahinko korvataan erikseen maanomistajalle.
- 7) Johdon omistajan lukuun työskentelevillä henkilöillä on oikeus jalan tai ajoneuvolla liikkua johtoaukeaa pitkin pylväältä toiselle. Hakijalla on oikeus tätä varten tehdä sinne rautatiealuetta lukuun ottamatta väliaikaisia ajoteitä ja rumpuja, tehdä ja kunnossapitää johtoaukealla olevissa aidoissa tarpeellisia veräjiä sekä käyttää hyväkseen johtoaukealle johtavia kiinteistölle kuuluvia teitä ja polkuja sekä tarvittaessa muitakin alueita kulkemiseen jalan tai moottorikäyttöisillä taikka muilla työkoneilla ja ajoneuvoilla.

Lunastettava käyttöoikeus rajoittaa omaisuuden luovuttajan oikeuksia seuraavasti:

- 1) Johtopylväiden rakenteiden väliin ja kolmea (3) metriä lähemmäksi niiden ulkopuolelle ei saa pystyttää minkäänlaisia rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja ja rautatien käytölle tarpeellisia laitteita lukuun ottamatta.
- 2) Aitoja ei saa kiinnittää pylväisiin eikä tukirakenteisiin.
- 3) Ojia tai muita kaivauksia ei saa tehdä eikä tieoikeutta perustaa kolmea (3) metriä lähemmäksi pylväsrakenteita. Etäisyys luetaan ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.
- 4) Johtoaukealla ei saa ilman erityistä lupaa kasvattaa puita eikä rautatiealuetta lukuun ottamatta pitää rakennuksia tai kahta (2) metriä korkeampia muitakaan rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta. Rakennuksia ei saa rautatiealuetta lukuun ottamatta rakentaa 25 metriä lähemmäksi johtoaukean keskilinjaa.
- 5) Reunavyöhykkeillä kasvavat puut saavat johtoaukean reunassa olla enintään 10

metriä korkeita ja muulla osalla reunavyöhykettä niin paljon sanottua mittaa korkeampia kuin puiden etäisyys on johtoaukean reunasta.

- 6) Johtoaukealla ja sen läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saat-
taa aiheutua vaaraa johdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.

Lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n nojalla lunastustoimituksessa tarkemmin määrättäväksi.

Koska hakija on ennakkohaltuunottolupaa pyytäessään esittänyt, että johto on tarkoitus rakentaa vuosina 2022–24, valtioneuvosto on harkinnut oikeaksi lunastuslain 58 §:n no-
jalla myöntää hakijalle oikeuden ottaa haltuunsa lunastettavan omaisuuden ennen lunas-
tuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua ajankohtaa (ennakkohaltuunottolupa).

Lunastuslupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valitusaika on 30 päivää tiedoksisaannista. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Lunastuslain 87 §:n mukaan ennakkohaltuunotto-luvan myöntämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea valittamalla muutosta.

Elinkeinoministeri

Mika Lintilä

Ylitarkastaja

Johanna Juvonen

TIEDOKSI

Maanmittauslaitos
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Seinäjoen kaupunki
Kurikan kaupunki
Ilmajoen kunta
Väylävirasto
Viaatti GridCo Oy
Maanomistajat

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Jos on kysymyksessä sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Valituksen sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa, asiamiehensä tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustajansa taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan, asiamiehen tai luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen perille

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituksen on saavuttava valitusviranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15.

Korkeimman hallinto-oikeuden virka-aika on maanantaista perjantaihin kello 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valittajalta peritään korkeimmassa hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 530 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki
käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
puhelinvaihe: 029 56 40200
telefax: 029 56 40382
sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi